

Valtioneuvoston asetus

vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
kumotaan vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1040/2006) 10 §:n 4 momentti ja 14 f §, sellaisena kuin niistä on 14 f § asetuksessa 1280/2014,
muutetaan 3 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentin 5 kohta, 10 §:n otsikko ja 1 momentti, 11 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 momentti, liite 2 sekä liitteen 5 kohta 5 ja 13, sellaisina kuin niistä ovat 10 §:n 1 momentti ja 11 §:n 2 momentti asetuksessa 1038/2025 sekä *lisätään* 9 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 869/2010, uusi 4 a ja 6 kohta sekä asetukseen uusi 12 a ja 12 b § sekä liite 2 b seuraavasti:

3 §

Pinta- ja pohjavesien ominaispiirteiden selvittäminen

Ominaispiirteitä selvittäessä, lisäselvityksiä tehtäessä sekä vesien tilaa arvioitaessa ja seurattaessa samankaltaisia pintavesiä ja pohjavesiä voidaan tarkastella ryhminä. Ryhmän vesimuodostumien tulee olla samalla vesienhoitoalueella ja edustaa samaa pintavesityyppiä tai geologisesti samankaltaista pohjavesialuetta ja niihin kohdistuvien ihmistoiminnan vaikutusten tulee olla samankaltaisia ja samaa suuruusluokkaa.

9 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan pintaveden ekologisen tilan luokittelussa:

4a) *vertailualueella* riittävää joukkoa vesimuodostumia, joihin ihmistoiminta on vaikuttanut vähiten;

5) *ekologisella laatusuhteella* ekologista tilaa kuvaavaa yksikköä, joka ilmaisee pintavesimuodostumassa havaittujen ja sille vertailuoloina sovellettavien biologisten muuttujien arvojen suhdetta toisiinsa;

6) *luokittelujaksolla* luokittelussa käytettävän seuranta-aineiston ajanjaksoa.

10 §

Jaottelu pintavesityyppeihin

Pintaveden ekologisen tilan luokittelua varten vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaisen jaottelee luonnonoloiltaan samankaltaiset pintavedet joki-, järvi- ja rannikkovesityyppeihin sekä jokisuun vaihettumisalueisiin liitteen 2 kohdassa A esitettyjen tekijöiden perusteella. Liitteen 2 kohdassa luetellaan Suomessa käytössä olevat

pintavesityypit. Liitteen 2 lisäksi jaotteluun sovelletaan, mitä vesipuidedirektiivin liitteessä II säädetään.

11 §

Vesien tilan arviointi

Kalataloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus ja Luonnonvarakeskus toimittavat luokittelussa tarpeelliset tiedot kalastosta vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisviranomaiselle sekä Suomen ympäristökeskukselle.

12 §

Pintaveden ekologisen tilan luokittelu

Luokittelu tehdään biologisten tekijöiden avulla ottaen huomioon niitä tukevat hydrologis-morfologiset ja fysikaalis-kemialliset tekijät. Vesimuodostuman ekologinen tila määräytyy heikoimman tekijän tilan mukaan. Fysikaalis-kemialliset tekijät voivat kuitenkin laskea vesimuodostuman tilan enintään tyydyttävään ja hydrologis-morfologiset tekijät enintään hyvään. Jos vesimuodostuman biologisten tekijöiden tilaa ei voida luotettavasti määrittää seuranta-aineiston perusteella, voidaan ekologinen tila arvioida fysikaalis-kemiallisten tai hydrologis-morfologisten tekijöiden avulla niiden biologisten vaikutusten kautta myös edellä mainittuja heikompaan tilaan.

12 a §

Biologisen tekijän tilan luokittelu

Biologisen tekijän tilan luokittelussa käytetään kyseiseen vesimuodostumaan kohdistuvien paineiden vaikutuksia kuvaavia, liitteessä 2 b esitettyjä seurantaohjelman olennaisia muuttujia.

Kunkin biologisen tekijän ja sitä kuvaavien muuttujien tila erinomaisesta huonoon ilmaistaan ekologisen laatusuhteen asteikolla 1–0. Ekologinen laatusuhde lasketaan vertaamalla havaittua arvoa 12 b §:ssä tarkoitettuja vertailuololoja kuvaavaan arvoon.

Luokittelussa huomioidaan seurantaohjelmien tuottamien tulosten edustavuus, luotettavuus ja tarkkuustaso. Luokittelujaksolla käytetään vähintään luokittelua edeltävien kuuden vuoden saatavilla olevia seuranta-aineistoja.

Biologisen tekijän erinomaisen ja hyvän sekä hyvän ja tyydyttävän luokkien rajat perustuvat yhteiseurooppalaisissa pintavesityypeissä Euroopan komission interkalibrointipäätöksiin.

12 b §

Pintavesityyppien vertailuololojen ja tyyppikohtaisten raja-arvojen määrittäminen

Suomen ympäristökeskus määrittää kullekin 10 §:ssä tarkoitetulle pintavesityypille vertailuololo liitteessä 1 esitettyjen erinomaisen tilan määritelmien mukaan ottaen huomioon Luonnonvarakeskukselta saadut tiedot kalastosta. Vertailuololojen määrittäminen perustuu joko vertailualueisiin tai mallintamiseen taikka näiden menetelmien yhdistelmään. Jos näitä menetelmiä ei voida käyttää, vertailuololo voidaan määrittellä myös asiantuntija-arviota käyttäen.

Lisäksi Suomen ympäristökeskus määrittää liitteen 2 b mukaisille biologisten tekijöiden tilaa kuvaaville muuttujille tyyppikohtaiset raja-arvot ja tilan laskennassa käytettävät säännöt.

Suomen ympäristökeskuksen on määrittäessään vertailuoloja ja raja-arvoja varattava keskeisille viranomaisille ja muille keskeisille tahoille tilaisuus tulla kuulluiksi uusien ja tarkistettujen tietojen osalta.

Suomen ympäristökeskus julkaisee pintavesityyppien vertailuolot ja muuttujien tyyppikohtaiset raja-arvot sekä laskennan säännöt viimeistään kolme vuotta ennen hoitosuunnitelmakauden alkamista.

Tämä asetus tulee voimaan 2 päivänä tammikuuta 2026.

Helsingissä 18.12.2025

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Erityisasiantuntija Turo Hjerpe

A) Pintavesityyppien jaottelussa käytettävät tekijät

Pintavesityyppi	Jaottelussa käytettävä tekijä
Joki	1. koko 2. maa- ja kallioperä: eloperäinen, kvartsipitoinen, runsasravinteinen tai runsaskalkkinen 3. korkeus merenpinnasta 4. vesialan osuus valuma-alueesta 5. maantieteellinen sijainti
Järvi	1. koko 2. maa- ja kallioperä: eloperäinen, kvartsipitoinen, runsasravinteinen tai runsaskalkkinen 3. korkeus merenpinnasta 4. keskimääräinen vedensyvyys 5. viipymä 6. maantieteellinen sijainti
Rannikkovesi	1. suolaisuus 2. aallokon vaikutus 3. maantieteellinen sijainti 4. jääpeitteinen aika

B) Pintavesityypit

Tyyppi
JOKITYYPIT ¹⁾
Pienet turvemaiden joet
Pienet kangasmaiden joet
Pienet savimaiden joet
Keskisuuret turvemaiden joet
Keskisuuret kangasmaiden joet
Keskisuuret savimaiden joet
Suuret turvemaiden joet
Suuret kangasmaiden joet
Suuret savimaiden joet
Erittäin suuret turvemaiden joet
Erittäin suuret kangasmaiden joet
JÄRVITYYPIT

Suuret vähähumuksiset järvet
Suuret humusjärvet
Keskikokoiset ja pienet vähähumuksiset järvet
Keskikokoiset humusjärvet
Pienet humusjärvet
Runsashumuksiset järvet
Matalat vähähumuksiset järvet
Matalat humusjärvet
Matalat runsashumuksiset järvet
Hyvin lyhytviipymäiset järvet (viipymä)
Pohjois-Lapin järvet (sijainti)
Runsasravinteiset järvet (valuma-alueen luontainen runsasravinteisuus)
Runsaskalkkiset järvet (valuma-alueen luontainen kalkkipitoisuus)
RANNIKKOVESITYYPIT
Suomenlahden sisäsaaristo
Suomenlahden ulkosaaristo
Lounainen sisäsaaristo
Lounainen välisaaristo
Lounainen ulkosaaristo
Selkämeren sisemmät rannikkovedet
Selkämeren ulommat rannikkovedet
Merenkurkun sisäsaaristo
Merenkurkun ulkosaaristo
Perämeren sisemmät rannikkovedet
Perämeren ulommat rannikkovedet

1) Pohjois-Lapin joet, joiden valuma-alue sijaitsee pääosin männyn metsänrajan pohjoispuolella, poikkeavat ominaisuuksiltaan muun Suomen jokityypeistä. Nämä erotellaan soveltuvimpaan jokityyppiin lisämerkinnällä Pohjois-Lapin joki: Pienet turvemaiden joet, Pohjois-Lappi; Pienet kangasmaiden joet, Pohjois-Lappi; Keskisuuret turvemaiden joet, Pohjois-Lappi; Keskisuuret kangasmaiden joet, Pohjois-Lappi; Suuret turvemaiden joet, Pohjois-Lappi; Suuret kangasmaiden joet, Pohjois-Lappi; Erittäin suuret kangasmaiden joet, Pohjois-Lappi.

Ekologisen luokituksen biologisten tekijöiden tilan luokittelussa käytettävät muuttujat

A. Joet

1. Vesikasvit

Tyypille ominaisten taksonien esiintyminen (TT40)

Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

2. Päällyslevät (piilevät)

Tyypille ominaisten taksonien esiintyminen (TT)

Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

3. Pohjaeläimet

Tyypille ominaisten taksonien esiintyminen (TT)

Tyypille ominaisten EPT-heimojen esiintyminen (EPTh)

Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

4. Kalat

Jokikalaindeksi (FiFI)

B. Järvet

1. Kasviplankton

Klorofylli-*a*

Kokonaisbiomassa

Haitallisten sinilevien prosenttiosuus

Kasviplankton trofiaindeksi (TPI)

2. Vesikasvit

Tyypilajien suhteellinen osuus (TT50SO)

Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

Referenssi-indeksi (RI)

3. Rantavyöhykkeen päällyslevät (piilevät)

Tyypille ominaisten taksonien esiintyminen (TT)

Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

4. Syvänteiden pohjaeläimet

Syvännepohjaeläinindeksi (PICM)

Prosenttisen mallinkaltaisuus (PMA)

5. Rantavyöhykkeen pohjaeläimet

Tyypille ominaisten taksonien esiintyminen (TT)
Prosenttinen mallinkaltaisuus (PMA)

6. Kalat

Biomassa

Yksilömäärä

Särkikalojen biomassaosuus

Indikaattorilajien esiintyminen

C. Rannikkovedet

1. Kasviplankton

Klorofylli-*a*

Kokonaisbiomassa

2. Makrolevät

Rakkohauruvyöhykkeen alaraja

Punaleväyhteisöjen vyöhykkeen alaraja

3. Pohjaeläimet

Rannikkovesien pohjaeläinindeksi (BBI)

Perämeren rannikkovesien pohjaeläinindeksi (pBQI)

5. Luettelo pintavesille, pohjavesille ja suojelualueille asetetuista ympäristötavoitteista, perustelut mahdolliselle vesienhoitolain 22, 24 ja 25 §:n soveltamiselle ja muut tavoitteiden asettamiseen liittyvät tiedot sekä tiedot vesienhoitolain 20 c §:n mukaisista ympäristötavoitteista poikkeamista koskevista lainvoimaisista päätöksistä sisältäen poikkeuksen perustelut.

13. Yhteenveto kaikista muutoksista tai tarkistuksista, jotka on tehty edellisen vesienhoitosuunnitelman julkaisemisen jälkeen, mukaan lukien yhteenveto vesienhoitolain 22, 24 ja 25 §:n perusteella asetetuista ympäristötavoitteista ja vesienhoitolain 20 c §:n mukaisista ympäristötavoitteista poikkeamista koskevista lainvoimaisista päätöksistä sisältäen poikkeuksen perustelut.
